

Thema De dierentuin

Prentenboek *Over een kleine mol*

Cursus twee, week zes

Josée Coenen en Ans Drubbel

d.d. 19 maart 2016

Wat en hoe, De dierentuin (MN-n: Module 4, Natuur, HZS: Onderwerp 12 dieren)

leerstof			materiaal	
pragmatiek	taalfuncties en gesprekconventies	1 liedje 2 informatie vragen 3 aandacht vragen en praten over een onderwerp	1 zie onder 2 Prentenboek <i>Over een kleine mol...</i> 3 zie onder	
woordenschat: inhoudswoord	themawoorden: 1 znw., 2 ww. 3 bijv. nw.		1 2 3 WIP <i>Mol</i> , MN-n dag 2, 4, HZS oef. 1, 2, 3, 16 BWB 68, 138, 274 2 PB 2, praatplaat 13 zie onder	<i>achtergrondkleuren gebruiken bij afbeeldingen (ZIS) het-woorden (-voorwerpen) stickers bij HZS, BWB</i>
woordenschat: functiewoord	1 lidwoord 2. 'voorzetsel' van plaats: <i>tegenover, voor- achteraan, (middelste, laatste)</i> 3 pers. vnw. 4 bezit. vnw. 5 voorzetsel van tijd: <i>in</i>		2 zie onder WIP: <i>Mol</i> , HZS oef. 17 3 zie onder DBK 24, 36, HZS oef. 18, DBK Werkbl. 16-17, cd tekst 5, 6 DBK 85 4 zie onder HZS oef. 18, ZIS 128-131, DBK 86 Werkbl. 17, 7a	1 <i>vingers gebruiken (ZIS)</i> - (ZIS)
klankleer	1 klanken: 2 woordgrenzen 3 zinsintonatie	1 /s/-/f/-/g-/ 2 3	1 zie onder 2 HZS oef. 29 3 HZS oef. 30	
vormleer	1 ww. <i>hebben</i>		1 ZIS 112, 113, DBK 41, 24	
zinsbouw	1 zinnen maken 2 zinnen maken met bepaling van tijd		1 zie onder HZS oef. 7, 8, 9, 10 2 zie onder ZIS 45 e.v. DBK 65, 102 e.v.	1 <i>strookjes en /of kubussen (ZIS, DBK)</i>

Cursus twee, week zes

Zie het bestand **inleiding** voor achtergrond en uitgangspunten

Weekrooster cursus twee, week zes

dag een	dag twee	dag drie	dag vier	dag vijf
liedje <i>Ik zag twee beren...</i> woordenschat-inh.w. . Over een mol..., les 1 . HZS, oef.1,2,3 functiewoorden: . WIP, Mol (pragmatiek) dialoog taalfunctie . informatie vragen klankleer: .klank /s/ vormleer:-	liedje <i>Ik zag twee beren...</i> woordenschat -inh.w. . Over een mol..., les 2 . BWB. blz.68(dierentuin) . MN-n (dieren) . Praatplaat 13 functiewoorden: . 'voorzetsel' van plaats: <i>tegenover, vooraan, achteraan, laatste middelste</i> (pragmatiek) dialoog taalfunctie . informatie vragen klankleer: .klank /f/ vormleer:-	liedje <i>Ik zag twee beren...</i> woordenschat-inh.w. . Over een mol..., les 3 . Praatplaat 13 functiewoorden: . WIP, Mol (pragmatiek) dialoog taalfunctie . informatie vragen . praten over een onderwerp klankleer: . /g-/ vormleer: . ww vervoegen o.t.t. . ww. <i>hebben</i> (herh./nieuw)	liedje <i>Ik zag twee beren...</i> woordenschat-inh.w. . Over een mol..., les 4 . MN-n (jaargetijden) . HZS oef.16 . BWB, blz. 138 (jaargetijden) functiewoorden: . WIP, Mol . voorzetsel van tijd: <i>in</i> (pragmatiek) dialoog taalfunctie . informatie vragen . praten over een onderwerp klankleer: . klankreis vormleer: . ww. <i>hebben</i> (herh./nieuw)	liedje <i>Ik zag twee beren...</i> woordenschat-inh.w. . Over een mol..., les 5 . BWB. blz. 274 (tijd) functiewoorden: . WIP, Mol (pragmatiek) dialoog taalfunctie . informatie vragen . praten over een onderwerp klankleer: . klanken: /s-f-g/ . woordgrenzen . zinsintonatie zinsbouw: . zinnen maken . zinnen maken met bep. van tijd

Gebruikte verwijzingen

MN-n	= <i>Mondeling Nederlands nieuw</i>
HZS	= <i>Horen zien en schrijven</i>
PB 1, PB 2	= Praatboek 1 en Praatboek 2 van <i>Van horen en zeggen</i> ¹ + cd's
TB	= Tekstboek <i>Van horen en zeggen</i> , met tekst liedjes en dialogen
DBK	= <i>De bovenkamer</i> , opzoekboek en strookjes
DBK- H	= <i>De bovenkamer</i> , Handleiding, cd- Werkbl= Werkblad
BWB	= <i>Beeldwoordenboek</i>
VHEZ	= <i>Van horen en zeggen</i>
WIP	= <i>Woorden in prenten</i> , deel 1 en deel 2 (+cd's)
ZIS	= <i>Zien is snappen</i> (+cd)
ZMN	= <i>Zeg maar na</i> , uitspraakcahier bij <i>Horen zien en schrijven</i>

¹ De praatboeken van *Van horen en zeggen* zijn opnieuw gedrukt. U kunt deze via **contact** op de website bestellen. Prijs: 15,00 euro per stuk.

Liedje dag een t/m dag vijf

Hoe aan te bieden?

(Doel) 'We zingen vandaag het liedje *Ik zag twee beren, broodjes smeren*.²

Leer opgewekt

'k Zag twee beren brood-jes smeren,
o, het was een won-der. 't Was een won-der
bo-ven won-der, dat die be-ren
sme-ren kon-den. Hi, hi, hi! Ha, ha, ha!

'k Stond er bij en ik keek er naar.

Men kan naar keuze alle dieren
in dit liedje laten optreden, bv.:

'k Zag twee vlooiën mutsen plooiën.	∞	muizen touw uitpluizen	∞	duiven beentjes kluiven
'k Zag twee spreeuwen schuiten breeuwen	∞	hazen bellen blazen	∞	apen wortelen schrapen

² H. Borstlap, *Tussen Keulen en Parijs*. Oude rijmpjes geknipt voor kinderen. Lemniscaat 1977

Woordenschat dag een t/m dag vijf

Zelfstandige naamwoorden

Benodigdheden

- Woorden in prenten, deel 1, *Over een kleine mol...*, les een – les vijf
- Woorden in prenten, deel 1, *Over een kleine mol...*, allerlei materialen
- Woorden in prenten, cd 3.
- Prentenboek *Over een kleine mol...*
- BWB, blz. 68 (dag twee) en BWB, blz. 138 (dag vier)
- HZS, oef. 16 (dag vier)
- MN-n dag twee (dieren), dag vier (jaargetijden)
- HZS oef. 1, 2, 3 (dag een)

Woordenschat – extra

- Bij de woorden uit de oefeningen van *Horen Zien en Schrijven* kunt u eenvoudig een voorzeg- en nazegoefening toevoegen (=stap drie uit de Nt2-didactiek).
(Instructiezin): 'Zeg maar na (woord). '

- Sticker u de afbeeldingen van het-woorden in HZS:

Extra Hoe te oefenen?³

Benodigdheden

- verschillende episodebladen van het prentenboek *Over een kleine mol...*
- leerlingen zitten in een kring en hebben allemaal een verschillende plaat.

(doel) 'We oefenen woorden.'

(instructiezin:) 'Kijk op je plaat. Zie je een (bruin dier, poep, een vogel, een hond) op je plaat? Dan ga je staan.' Dan (nieuwe instructiezin:) 'Geef je plaat door.'

- Opnieuw vraagt u: 'Zie je een (bruin dier, poep, een vogel, een hond) op je plaat? Ga dan staan.' Dan een ander woord kiezen. Eventueel nog een keer hetzelfde woord herhalen en de plaat door laten geven.
- extra voor groep 8-12 jaar: 'Zie je een (bruin dier, poep, een vogel, een hond op je plaat? Ga dan staan.' Als er een paar staan, dan de instructiezin: 'Loop naar de lege stoel.' en (dan aan iedereen:) 'Geef nu allemaal de plaat door.' Zo is er een snelle wisseling van platen.
- Vervolgens noemt u steeds andere woorden. U kunt dit verschillende keren herhalen.

³ Met dank aan Marije Heijdenrijk.

Woordenschat dag twee en dag drie

Werkwoorden

Benodigdheden

- Woorden in prenten, deel 1, *Over een kleine mol...*, les een – les vijf
- Woorden in prenten, deel 1, *Over een kleine mol...*, allerlei materialen
- Woorden in prenten, cd 3.
- Prentenboek *Over een kleine mol...*
- Praatboek 2, praatplaat VHEZ, thema 13 *De dierentuin*⁴

Hoe aan te bieden? (praatplaat)

- LK wijst de afbeelding op de praatplaat aan en noemt het werkwoord (max. vijf werkwoorden per keer).

(Doel:) 'Je leert nu werkwoorden '.

(Instructiezin): 'Kijk goed. Dit heet (werkwoord).'

likken	pikken	voeren	zitten	staan
fotograferen	grazen	harken	hurken	

(groep 8-12 jaar)

optillen uitrusten

- LK vraagt aan leerling: 'Wijs aan (werkwoord).'
- LK wijst aan en zegt: 'Zeg maar na: (werkwoord).'

Hoe te oefenen?

- **PingPong** (in tweetallen) Leerlingen wijzen om de beurt een handeling aan en benoemen die.
- **Uitbeelden** (in viertallen) Een leerling beeldt een handeling uit: de anderen benoemen die.

⁴ De praatboeken van *Van horen en zeggen* zijn opnieuw gedrukt. U kunt deze via **contact** op de website bestellen. Prijs: 15,00 euro per stuk.

Woordenschat dag een t/m dag vijf

Bijvoeglijke naamwoorden

Benodigheden

- Woorden in prenten, deel 1, *Over een kleine mol...*, les een – les vijf
- Woorden in prenten, deel 1, *Over een kleine mol...*, allerlei materialen
- Woorden in prenten, cd 3.
- Prentenboek *Over een kleine mol...*

Woordenschat dag een t/m vijf

Funciewoorden

Benodigheden

- Woorden in prenten, deel 1, *Over een kleine mol...*, les een – les vijf
- Woorden in prenten, deel 1, *Over een kleine mol...*, allerlei materialen
- Woorden in prenten, cd 3
- Prentenboek *Over een kleine mol*

Woordenschat dag twee

Funciewoord voorzetsel van plaats: *tegenover*

Benodigheden

- bij dialoog Mol: 'Heb jij op mijn kop gepoept?'
(Dier): 'Nee. (hoofdschudden)
Ik doe dat zo.'
-
- groep 8-12 jaar, HZS oef. 23
- HZS oef. 17
- organisatie:

de mol	→	de duif
de mol	→	't paard
de mol	→	de haas

Verschillende kinderen spelen de verschillende dieren; de mol schuift steeds op en stelt de vraag.

Hoe aan te bieden?

(Doel) 'Je leert vandaag het woord *tegenover*.'

(Instructiezin:) (bij het spelen van de dialoog uit *Over een kleine Mol*.) 'De mol staat tegenover (dier).' Enzovoort

Hoe te oefenen?

- Vraag aan de leerlingen verschillende malen tijdens het uitspelen van de dialoog uit het prentenboek: 'Tegenover wie staat de mol nu?' De leerlingen antwoorden.
- Geef een opdracht: '(naam van dier) gaat tegenover (naam van dier) staan.'

Woordenschat, functiewoord

Persoonlijke voornaamwoorden en vervoeging o.t.t. groep 8-12 jaar

Benodigheden

- Praatboek 1, praatplaat VHEZ,
- DBK, blz.24, groep 8-12 jaar (en vertaling in hun eigen taal)
- DBK, blz. 36, vervoeging, o.t.t.
- HZS, blz.18
- voor groep 8-12 jaar: DBK cd Tekst 5 en 6, Werkblad 16, 17 en DBK blz. 85

Hoe aan te bieden?

(Doel) 'Je leert zinnen zeggen met *ik, je, hij, zij wij, jullie, u en zij* en het werkwoord.'

(Instructiezin) 'Wijs maar aan en zeg de zin.'

Hoe te oefenen?

- **BeurtGooi** (Voorbereiding: een papieren bal voor elk team van vier.) Leerling A noemt een pers.vnw. en gooit/rolt de bal naar Leerling B. Die vult aan met de juiste vervoeging van het werkwoord en noemt een ander pers.vnw. en gooit de bal naar Leerling C. Die vult aan en noemt een nieuw persoonlijk voornaamwoord. Enzovoort.
- **groep 8-12 jaar TafelRondje** (in viertallen) Leerlingen hebben een set strookjes, een praatplaat voor de werkwoorden, wijzen op een foto uit DBK, blz. 24 (voor de voornaamwoorden) zeggen het woord en leggen de strookjes neer (Wat? doen/doen? Wie?/Wat?) en zegt de zin, met de juiste vervoeging. De andere leerlingen controleren. Is het juist? Dan mag de volgende. Is het niet juist? (zie blz. 36, DBK) dan coachen ze en dan pas is de volgende leerling aan de beurt.
- **groep 8-12 jaar TafelRondje** (Voorbereiding: U geeft elk groepje van vier of drie grote vellen kleuren): geel, rood bruin en één pen. In elk groepje van vier schrijven ze om de beurt een voornaamwoord op (op gele vel); daarna hele werkwoorden (op het rode vel) en weer later een dier of ding op het bruine vel.) Om de beurt zegt een leerling nu een zin, met de juiste vervoeging. De andere leerlingen controleren. Is het juist? Dan mag de volgende. Is het niet juist? (zie blz. 36, DBK) dan coachen ze en dan pas is de volgende leerling aan de beurt
- **Groep 8-12 jaar TweetalCoach** (voorbereiding tekst uit DBK) Om de beurt omcirkelt het verwijzwoord. U geeft aan naar wie het verwijst woord verwijst. Om de beurt trekken de leerlingen dan een pijl naar het antecedent. Daarna noemen de leerlingen de zinnen op met het antecedent. Dus (uit tekst 5): *Hij heeft een joekel van een fiets* wordt *De buurman heeft een joekel van een fiets*.

Woordenschat, functiewoord

Bezittelijke voornaamwoorden (herhaling)

Benodigheden

- HZS oef.18
- ZIS blz. 128 -131(*zijn, haar*)
- DBK, blz.28 groep 8-12 jaar (en vertaling in hun eigen taal)
- groep 8-12 jaar, DBK cd Tekst 7, Werkblad 17 en Werkblad 7a en DBK 86

Hoe aan te bieden?

(Doel) 'Je leert zinnen zeggen met *mijn* en *jouw/je*.'

(Instructiezin) '*Mijn broek is zwart en jouw broek is blauw*.'

Hoe te oefenen?

- **TweePraat** (tweetallen) Laat kinderen eerst zichzelf en de ander om de beurt beschrijven. Doet u het eerst voor: 'Mijn haar is lang, jouw haar is ook lang/ is kort.' Vervolgens beschrijven ze een ander kind (meisje, een ander kind (jongen)
- (Zie ZIS, blz. 128-131.) Dezelfde oefening kunt u gebruiken voor *onze* en *jullie* en *hun*.
- **Groep 8-12 jaar TweetalCoach** (voorbereiding tekst 7 uit DBK) Om de beurt omcirkelt het verwijswoord. U geeft aan naar wie het verwijst woord verwijst. Om de beurt trekken de leerlingen dan een pijl naar het antecedent. Daarna noemen de leerlingen de zinnen op met het antecedent. Dus (uit tekst 7): *Dat is zijn kleur* wordt *Dat is de kleur van Anton*.

(Pragmatiek) DIALOOG dag een tot en met vijf

Benodigdheden

- WIP 2, Over een kleine mol...
- Prentenboek Over een kleine mol
- Speelgoedbeesten of afbeeldingen van de verschillende dieren
- Afbeeldingen of, na les 3, verschillende soorten gemaakte 'poep'

DIALOOG

Hoe aan te bieden?

(Doel) 'Je leert vandaag iets horen en zeggen.'

(Instructiezin) 'Luister maar.' Gebruik uw arm voor de vraagzinintonatie.

Mol: 'Heb jij op mijn kop gepoept?'

(Dier): 'Nee. (hoofdschudden)

Ik doe dat zo: (plaat laten zien, nagemaakte poep of uitbeelden).'

Hoe te oefenen?

(Tegen een leerling:) 'Jij bent de mol.'

(Tegen anderen:) Jij bent (het paard, de duif de geit de haas enz.).'

(Naarmate er meer dieren geweest zijn in het boek, kunnen meer leerlingen meedoen.)

- spelen van de dialoog (in drietallen (LK-LL-LL) om de beurt)
- opnemen op mobiel of tablet/ipad
- samen bekijken, beluisteren en LK corrigeert (let speciaal op vraagzinintonatie)
eventueel: nieuwe opname maken.

(Pragmatiek) DIALOOG dag drie t/m vijf groep 8-12 jaar

Benodigdheden

- plaat; zie bijlage op blz. 12
- ipad/tablet/mobiel

Hoe aan te bieden?

(Doel) 'Je leert vandaag iets horen en zeggen.'

(Instructiezin) 'Luister maar.' Gebruik uw arm voor de vraagzinintonatie.

Aniel: Meester! Meester!

Meester: Wat is er, Aniel?

Aniel: Kijk eens naar die aap daar.

Meester: Die aap daar bij 't water?

Wat is daarmee?

Aniel: Die aap maakt appels nat.

Meester: Ja ik zie 't.

Hij maakt die appels schoon.

Hij wast de appels in 't water.

Aniel: Oh, wat gek!

Meester: Nee hoor.

Dat is helemaal niet gek.

Apen houden niet van zand op hun appels.

Apen maken hun eten schoon.

Aniel: Worden ze anders ziek?

Meester: Dat kan!

Maar deze aap niet

Die wast z'n eten eerst.

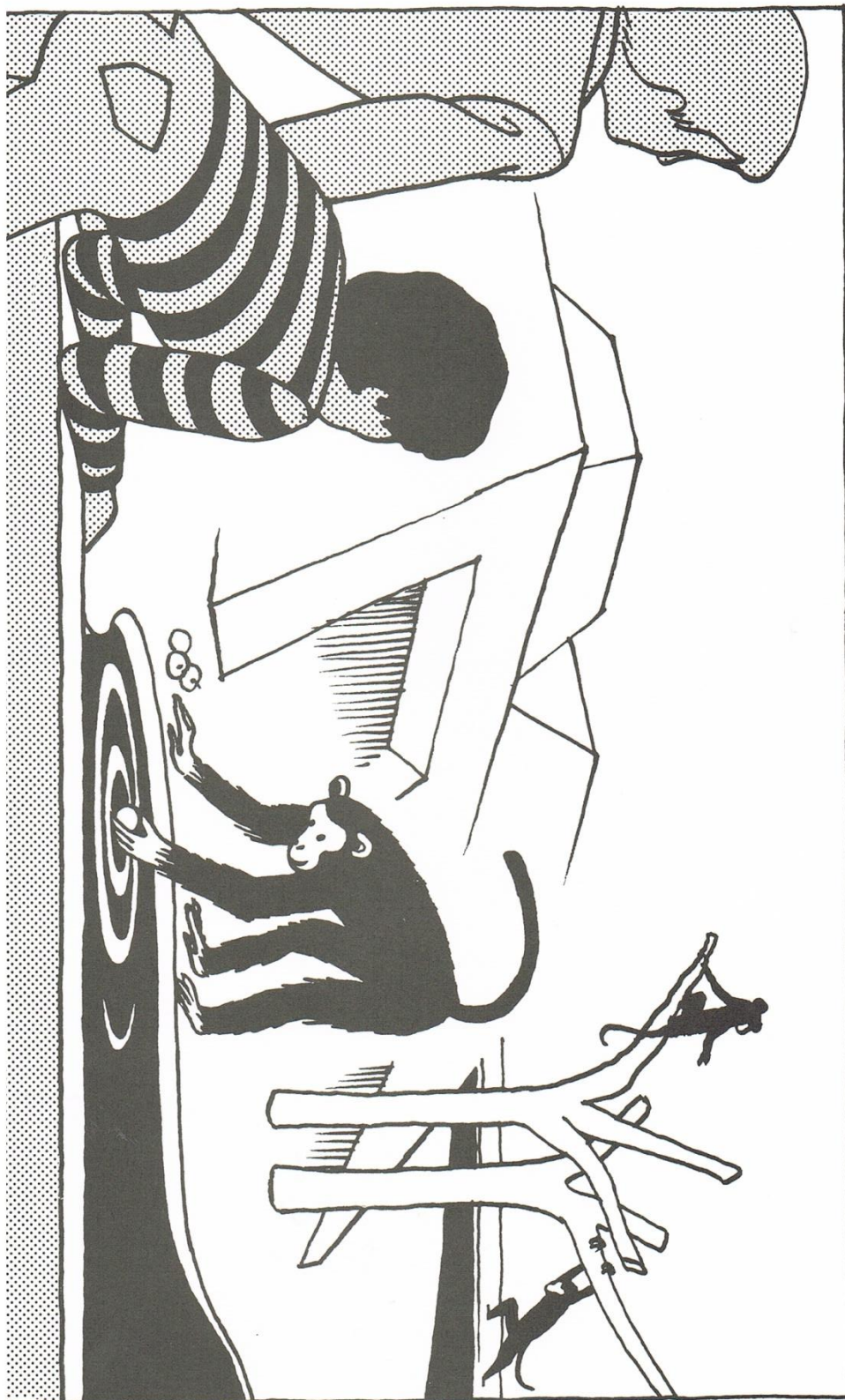
Aniel: Wat 'n slimme aap.

Meester: Ja Aniel een slimme aap.

Dat is-t-ie zeker!

Hoe te oefenen?

- spelen van de dialoog (in tweetallen: LK-LL).
- opnemen op mobiel of tablet/ipad
- samen bekijken, beluisteren en LK corrigeert (let speciaal op vraagzinintonatie)
eventueel: nieuwe opname maken.

Uit: Taal Speciaal, hoofdstuk 1, les 2.

KLANKEN dag een

Benodigdheden

- spiegels: voor elke leerling een
- roze uitdraai van klank /s / en symbolen voor luisteren en spreken (ZIS)
- plus voor groep 8-12 jaar de zwarte letter en symbolen voor lezen en schrijven (ZIS)
- afbeelding van woord uit leesmethode met /s/ (bijv. muis)
- groep 8-12: Zeg maar na, blz. 26 /s/ -woorden

Hoe aan te bieden?

(Doel) 'Je leert vandaag de klank /s/ verstaan en de /s/ zeggen.'

- Spreek de /s/-met de lippen wat breed, niet rond- enkele malen overdreven uit: 's/. De **eerste** klank van de week is de /s/: de /s/ van (muis).'
- Dan hangt u op een groot vel waar reeds de symbolen voor spreken en luisteren zijn opgeplakt, een plaatje van de muis op met het symbool in het roze voor de klank: 'De /s/ van muis. Je hoort een /s/ en je zegt een /s/.'

Hoe te oefenen?

(Instructiezin) 'Ga staan als je (muis) hoort.'

1 Stijgen/ Dalen (muis): **muis**, vlieg, eend, haan, **muis**, kat, kip, **muis**, **muis**, geit, **muis**.

Hoe te oefenen?

- (LK zegt woord, LL kijken in spiegel, LK corrigeert de mondstand.)

(Instructiezin) 'Zeg maar na.'

1 muis, haas, neus, snel, slang, spin, stinken, steken, september.

2 Klankversje /s/: *Sip sap Soutje,
sla maar op het houtje,
sla maar op het linkerbeen,
daar gaat Sip sap Soutje heen.*⁵

3 Individueel Groep 8-12: /s /-woorden uit Zeg maar na.

Verder verloop

- Laat leerlingen zelf woorden met de /s/ verzamelen door specifiek te luisteren. Vraag elke dag: 'Heb je nog een woord met de /s/ gehoord?'
- Verzamel voorwerpen, afbeeldingen en zet/plak deze bij de klanktafel/ het klankvel=klassikaal/het klankschrift = individueel.

⁵ Anoniem. Ontleend aan *Onze Volksrijmen* van T. van Haan (red.), Lemniscaat, 1977.

KLANKEN dag twee

Benodigdheden

- spiegels: voor elke leerling een
- roze uitdraai van klank /f/ en symbolen voor luisteren en spreken (ZIS);
- plus voor groep 8-12 jaar de zwarte letter en symbolen voor lezen en schrijven (ZIS)
- afbeelding van woord uit leesmethode met /f/ (bijv. duif)
- groep 8-12: *Zeg maar na*, blz. 29 /f/ -woorden

Hoe aan te bieden?

(Doel) 'Je leert vandaag de klank /f/ verstaan en de /f/ zeggen.'

- Spreek de /f/ uit: 'f/. De **tweede** klank van de week is de /f/: de /f/ van (duif).'
- Dan hangt u op een groot vel waar reeds de symbolen voor spreken en luisteren zijn opgeplakt, een plaatje van de duif op met het symbool in het roze voor de klank: 'De /f/ van duif. Je hoort een /f/ en je zegt een /f/.'

Hoe te oefenen?

(Instructiezin) 'Ga staan als je (duif) hoort.'

1 Stijgen/ Dalen (duif): **duif**, muis, haas, **duif**, aap, **duif**, kat, **duif**, **duif**, kip.

Hoe te oefenen?

- (LK zegt woord, LL kijken in spiegel, LK corrigeert de mondstand.)

(Instructiezin) 'Zeg maar na.'

1 duif, juf, vijf, foto, fiets, heeft, giraf, olifant, schrift.

2 Klankversje /f/: *Frits, Frans en Ferdinand
fietsen langs de waterkant.
Frits valt van zijn fiets en bom:
Frans en Ferdinand vallen om.
Veel gespetter en veel gesnater,
Frits, Frans en Ferdinand
liggen in het water.*⁶

3 Individueel Groep 8-12: /f/-woorden uit *Zeg maar na*.

Verder verloop

- Laat leerlingen zelf woorden met de /f/ verzamelen door specifiek te luisteren. Vraag elke dag: 'Heb je nog een woord met de /f/ gehoord?'
- Verzamel voorwerpen, afbeeldingen en zet/plak deze bij de klanktafel/ het klankvel=klassikaal/het klankschrift = individueel.

⁶ Willeke Verbaas

KLANKEN dag drie

Benodigheden

- spiegels: voor elke leerling een
- roze uitdraai van klank /g-/ en symbolen voor luisteren en spreken (ZIS);
- plus voor groep 8-12 jaar de zwarte letters en symbolen voor lezen en schrijven (ZIS)
- afbeelding van woord uit leesmethode met /g-/ (bijv. lucht)
- afbeelding klankversje en kleurpotloden: zie bijlage
- groep 8-12: *Zeg maar na*, blz. 38 /g-/ -woorden

Hoe aan te bieden?

(Doel) 'Je leert vandaag de klank /g/ verstaan en de /g/ zeggen.'

- Spreek de stemloze /g-/ uit: '/g/'. De **derde** klank van de week is de /g/: de /g/ van (lucht). (Let op: dit is de stemloze /g/; het onderscheid g- (stemloos) en g+ (stemhebbend) verdwijnt langzaam in het Nederlands).
- Dan hangt u op een groot vel waar reeds de symbolen voor spreken en luisteren zijn opgeplakt, een plaatje van de lucht op met het symbool in het roze voor de klank: 'De /g/ van *lucht*. Je hoort een /g/ en je zegt een /g/.'

Hoe te oefenen?

(Instructiezin) 'Ga staan als je (lucht) hoort.'

1 Stijgen/ Dalen (lucht): **lucht**, zon, **lucht**, maan, wolk, ster, **lucht, lucht**, wit, **lucht, lucht**.

Hoe te oefenen?

- (LK zegt woord, LL kijken in spiegel, LK corrigeert de mondstand.)

(Instructiezin) 'Zeg maar na.'

1 lucht, vacht, school, geel, gaan, vlieg, weg, vogel, groen, schommel, schaap, papegaai, tegenover.

2 Klankversje /g/: *Hier is de grote goochelaar,
hij goochelt alles bij elkaar.
Een groot konijn met een grijs vel,
een gele fiets met een groene bel,
hij goochelt een vogel uit zijn hoed.
Hij goochelt gewoon geweldig goed.*⁷

3 Groep 4-7 jaar: 'Kleur de goochelaar.'

3 Individueel Groep 8-12 jaar: /g/-woorden uit *Zeg maar na*.

Verder verloop

- Laat leerlingen zelf woorden met de /g/ verzamelen door specifiek te luisteren. Vraag elke dag: 'Heb je nog een woord met de /g/ gehoord?'
- Verzamel voorwerpen, afbeeldingen en zet/plak deze bij de klanktafel/ het klankvel=klassikaal/het klankschrift = individueel.

⁷ Willeke Verbaas

Uit: Werkboek 2 Van horen en zeggen

KLANKEN dag vier, groep 8-12 jaar

Benodigheden

- roze klanken /s/, /f/ en /g-/, zwarte letters (ZIS)
- symbool voor luisteren (ZIS)
- werkblad *klankreis door Europa*: voor elke leerling een: zie bijlage.
- kleurpotloden
- landkaart van Europa

Hoe aan te bieden?

(Doel) 'Je leert vandaag de klanken /s/, /f/ en /g-/ verstaan.'

(leerkracht) Schrijf de woordparen in twee verticale rijen op het bord. Schrijf er boven de woorden 'links' en 'rechts' en met pijlen naar links en naar rechts.

Links	Rechts
1 lachen	lassen
2 lust	lucht
3 lees	leef
4 doof	doos

- Geef de woorden 'links' en 'rechts' (met vertaling eigen taal).
- Deel het werkblad *klankreis door Europa* uit. Plus verschillende kleurpotloden. Bovenaan staan steden uit Europa. Leg uit dat je bij vier woorden naar rechts of naar links kan. Doe het een keer voor.

Hoe te oefenen?

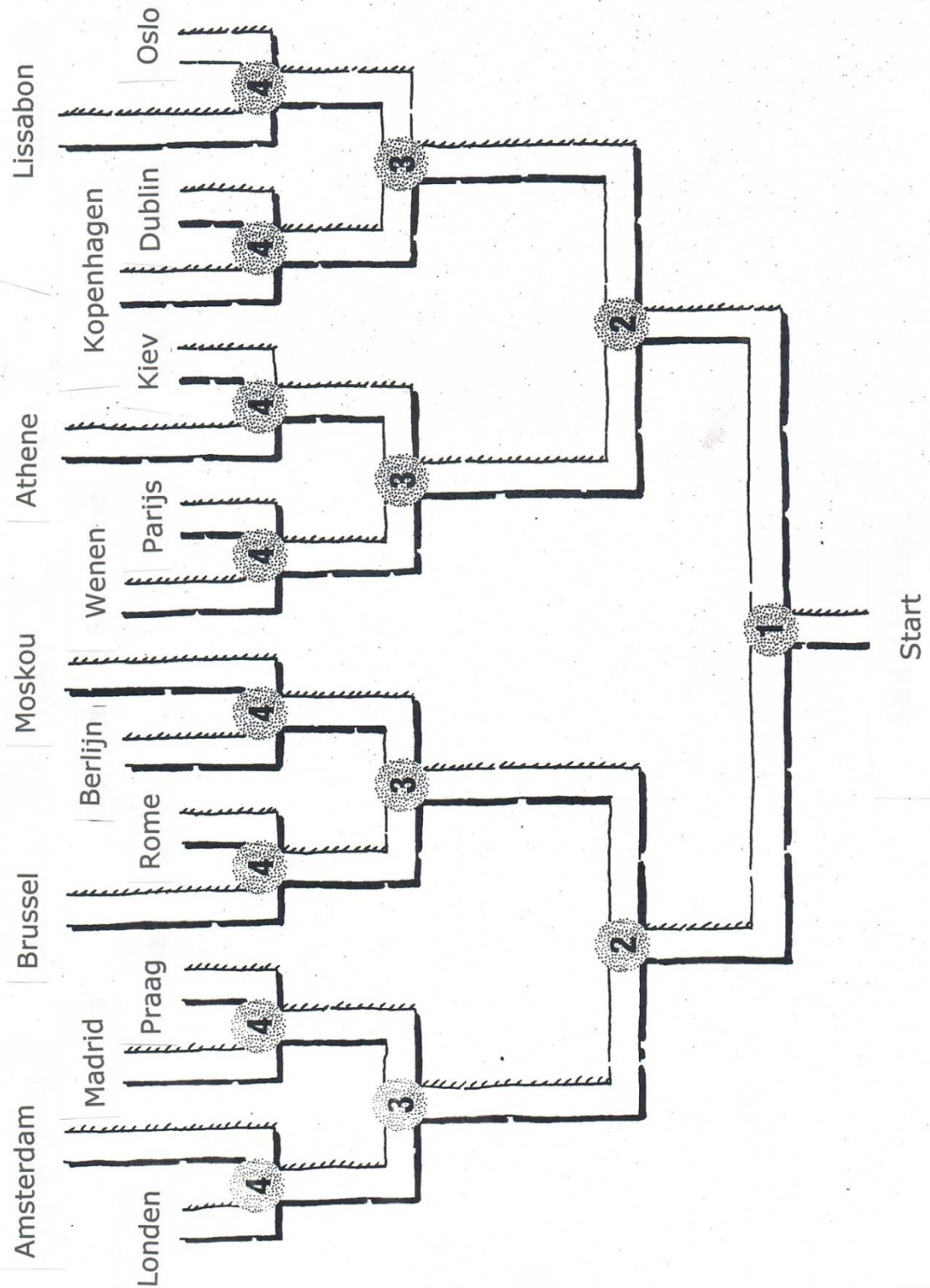
(Instructiezin) 'Neem een (rood) kleurpotlood. Ik zeg straks nummer één en (lassen). Dan ga je naar rechts. Ik zeg nummer twee en (lucht) dan ga je bij nummer twee naar rechts. Ik zeg nummer drie en (leef) dan ga je naar rechts. Ik zeg nummer vier en (doof) en je komt uit bij (Lissabon).'

1 links/ rechts U zegt vier bordwoorden uit elk paar één (bijvoorbeeld *lachen*, *lust*, *leef*, *doos*). Bij elk woord moet de leerling kiezen of het een woord uit de linker rij is of uit de rechter rij. Vraag de leerlingen: 'Waar ben je?'

2 herhaal Kies weer vier bordwoorden, en de leerling een ander kleurpotlood en de leerling kiest weer rechts of links.

3 (voor leerlingen die kunnen lezen) Laat een leerling de woorden kiezen en de andere leerlingen 'reizen'. 'Waar ben je?' Is het goed? De leerling die de woorden gaf, geeft het aan.

B2

From Pronunciation Games by Mark Hancock © Cambridge University Press 1995

KLANKEN dag vijf groep 4-7 jaar

- Herhaal oefeningen voor de klank /s/, /f/ of /g-/ voor leerlingen die hier nog moeite mee hebben. Oefen met de leerlingen de reeks /s /-/ f/-/g- / in zijn geheel en loop hierbij op uw tenen.
(Instructiezin) 'Zeg maar na: /s, f, g/. '

KLANKEN dag vijf groep 8-12 jaar

Woordgrenzen herkennen en zinsintonatie

Benodigdheden

- HZS. oef. 29 Slangentekst (woordgrenzen)
- HZS. oef. 30 Do-re-mi- (intonatie)

Vormleer dag drie en dag vier

Het werkwoord *hebben* (herhaling en nieuw)

Benodigheden

- HZS oef DBK blz. 41, het werkwoord *hebben* (o.t.t.)
- DBK blz. 24 (voor de voornaamwoorden)
- ZIS: blz.112-113 e.v.

Hoe aan te bieden?

(doel) 'Je leert zinnen zeggen met het werkwoord *hebben*.'

(instructiezin): 'Maak zinnen met *hebben*. (Ik heb vier poten, Ik heb een staart, enzovoort)'

Hoe te oefenen?

- **Wat(Wie)ben ik?** Zis blz. 112-113

foto: Roel Burgler

- groep 8-12 jaar (herh.) en groep 6-8 (nieuw) **BeurtGooi** (Vorbereiding: een papieren bal voor elk team van vier.) Leerling A noemt een pers.vnw. en gooit/rolt de bal naar Leerling B. Die vult aan met de juiste vervoeging van *hebben* en noemt een ander pers.vnw. en gooit de bal naar Leerling C. Die vult aan en noemt een nieuw persoonlijk voornaamwoord. Enzovoort.

Zinsbouw dag vijf Zinnen maken

Benodigdheden

- . HZS oef. 7, 8, 9 en 10

Zinnen maken met bepaling van tijd

Benodigdheden

- ZIS blz. 45 e.v.
- DBK blz. 65, 102, 103
- DBK strookjes geel, bruin, rood, oranje
- BWB blz. 138
- bepalingen van tijd: *in de winter, in de herfst in de zomer, in de lente.*

Hoe aan te bieden?

(doel) 'Je leert zinnen maken.'

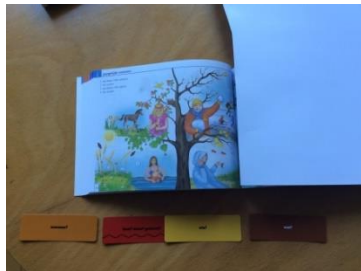
(instructiezin): 'Ik maak een zin met *Wat?/Wie? Doet?/Doen* en *Wanneer?*

- LK wijst op een handeling en de tekening en zegt: 'De jonge dieren (bruin strookje) spelen (rood strookje) in de lente (oranje strookje) in de wei (paars).

Hoe te oefenen?

(instructiezin): 'Nu maken jullie een zin.'

- **TweePraat** Om de beurt wijzen de leerlingen op een afbeelding uit het Beeldwoordenboek en 'zeggen' eerst de zin.
- groep 8-12 jaar: **TweetalCoach** (in tweetallen) volgorde (oranje- geel/bruin- rood -oranje (paars) Om de beurt wijst een leerling op de op een afbeelding en legt de zinsdeelstrookjes neer en zegt de zin. Is het goed? Dan zegt de leerling: 'goed'. Daarna maakt de andere de nieuwe zin. Doet u het een keer voor.

In de lente plukt het meisje bloemen. In de zomer zwemt het meisje in de zee.

In de lente spelen de jonge dieren in de wei.